

Strasbūras, 2015 12 15
COM(2015) 670 final

2015/0307 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo dėl atitinkamų duomenų bazių tikrinimo prie išorės sienų sugriežtinimo iš dalies
keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 562/2006**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Pasiūlyme pateiktas 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 562/2006, nustatančio taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas), tikslinis dalinis pakeitimas, siekiant padidinti saugumą erdvėje be vidaus sienų kontrolės. Šiuo pasiūlymu reaguojama į lapkričio 9 d. ir 20 d. Tarybos išvadose išreikštą raginimą Komisijai „pateikti pasiūlymą dėl Šengeno sienų kodekso tikslinio patikslinimo, kad prie Šengeno erdvės išorės sienų atitinkamose duomenų bazėse būtų atliekamos sistemingos ES piliečių kontrolės, įskaitant biometrinės informacijos patikrinimą, visapusiškai naudojantis techniniais sprendimais taip, kad nebūtų kliudoma sklandžiam judėjimui“.

Pasiūlymu ketinama nustatyti prievolę valstybėms narėms vykdyti sistemingas išorės sieną kertančių asmenų, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę (t. y. ES piliečių ir jų šeimos narių, kurie nėra ES piliečiai), patikrinimus pamestų ir pavogtų dokumentų duomenų bazėse, be kita ko, siekiant patikrinti, ar tie asmenys nekelia grėsmės viešajai tvarkai ir vidaus saugumui. Šios prievolės turi būti laikomasi prie visų išorės sienų, t. y. oro, jūrų ir sausumos sienų, tiek asmenims atvykstant, tiek jiems išvykstant. Tačiau tais atvejais, kai sistemingas visų asmenų, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, tikrinimas duomenų bazėse galėtų turėti neproporcingą poveikį eismo srautui pasienyje, valstybės narės gali duomenų bazėse vykdyti tik tikslinius patikrinimus su sąlyga, kad įvertinus riziką matyti, kad dėl to nekils pavojų valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai, tarptautiniams santykiams ar grėsmės visuomenės sveikatai.

Nors valstybėms narėms nustatyta prievolė visose duomenų bazėse sistemingai tikrinti atvykstančius trečiųjų šalių piliečius, dabartinėse nuostatose nenumatyta, kad dėl viešosios tvarkos ir vidaus saugumo priežasčių būtina vykdyti sistemingas išvykstančių asmenų patikrinimus. Daliniu pakeitimu prievolės bus suderintos ir bus privaloma sistemingai tikrinti ir išvykstančius trečiųjų šalių piliečius, ar jie nekelia grėsmės viešajai tvarkai ir vidaus saugumui.

Šiuo pasiūlymu reaguojama į išaugusią terorizmo grėsmę Europoje, kaip matyti iš išpuolių Paryžiuje, Kopenhagoje ir Briuselyje, bet juo turėtų būti atsižvelgta į visus galimus pavojus vidaus saugumui.

Terorizmo grėsmė neapsiriboja viena valstybe nare ir nekyla tik dėl išorės veiksnių. Didelį susirūpinimą tebekelia užsienio teroristų kovotojų reiškinys. Nuolat daugėja ES piliečių, vykstančių į Siriją ir Iraką paremti teroristinių grupių. Apytiksliais duomenimis, į konfliktų zonas išvyko iki 5 000 ES piliečių¹; labai tikėtina, kad jie prisijungė prie ISIS pajėgų. Daugelis pastarųjų teroristinių išpuolių, pradedant savaitraščio „Charlie Hebdo“ redakcijoje 2015 m. sausio mėn., vykdytojų gyveno ar buvo apmokyti užsienio teritorijose, kurias kontroliuoja teroristinės organizacijos. Jau 2014 m. kaip prioritetą įvardyta būtinybė nustatyti keliones į konfliktų zonas ir iš jų (kurių tikslas – paremti teroristines organizacijas) ir užkirsti joms kelią. Europos Komisija nuosekliai rėmė Šengeno sistemos stiprinimą ir pateikė rekomendacijas, kaip sustiprinti patikrinimus kertant sieną pagal dabartinę teisinę sistemą. Po 2015 m. vasario 12 d. neoficialaus Europos Vadovų Tarybos susitikimo pareiškimo dėl

¹

Žr. Europolo 2015 m. Terorizmo padėties ir tendencijų ataskaitą (TE-SAT).

terorizmo ir 2015 m. kovo mėn. Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės išvadų² Komisija dar kartą pabrėžė galimybę ir poreikį sugriežtinti asmenų, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, patikrinimus ir vykdyti sisteminius asmenų, nustatytų atlikus konkretų rizikos vertinimą, patikrinimus. Šiuo tikslu 2015 m. birželio mėn. priimtas Praktinis sienos apsaugos pareigūnų vadovas³.

Be to, kaip paskelbta Europos saugumo darbotvarkėje, 2015 m. birželio mėn. Komisija taip pat parengė pirmąjį su užsienio teroristais kovotojais susijusių bendrų rizikos rodiklių rinkinį, kurį atlikdami patikrinimus kaip pagalbinę priemonę turi naudoti sienos apsaugos pareigūnai⁴.

Užsienio kovotojų reiškinys rodo, kad, siekiant užtikrinti didelį saugumą erdvėje be vidaus sienų kontrolės, būtina sistemingai tikrinti ir asmenis, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę.

Šiuo pasiūlymu taip pat sustiprinamas poreikis patikrinti biometrinius identifikatorius, nurodytus Tarybos reglamente (EB) Nr. 2252/2004. Pastaruoju reglamentu į ES piliečių pasus kaip apsaugos priemonės įtraukti veido atvaizdas ir pirštų atspaudai, kad pasai būtų saugesni ir būtų sukurta patikima sąsaja tarp paso turėtojo ir paso. Todėl, jei kyla abejonių dėl paso autentiškumo ar dėl jo turėtojo teisėtumo, sienos apsaugos pareigūnai turėtų patikrinti šiuos biometrinius identifikatorius.

- **Derėjimas su esamomis šios politikos srities nuostatomis**

Siūlomu daliniu pakeitimu bus užtikrinta, kad:

1) asmenų, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, kelionės dokumentai būtų sistemingai tikrinami atitinkamose pavogtų, pasisavintų, pamestų ir pripažintų negaliojančiais dokumentų duomenų bazėse, siekiant užtikrinti, kad tokie asmenys nenuslėptų tikrosios savo tapatybės, ir kad

2) asmenys, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, taip pat būtų sistemingai tikrinami atitinkamose duomenų bazėse dėl vidaus saugumo ir viešosios tvarkos priežasčių.

Taip derinant sisteminius patikrinimus atitinkamų duomenų bazių dokumentų ir asmenų skyriuose taip pat bus galima užtikrinti sistemos sąsajas, kurios šiuo metu neįmanomos dėl galimų sisteminių dokumentų patikrinimų ir nesisteminių patikrinimų dėl saugumo priežasčių asimetrijos. Siūlomas dalinis pakeitimas atitinka vieną iš patikrinimų kertant sieną tikslų, t. y. užkirsti kelią bet kokiai grėsmei valstybių narių vidaus saugumui ir viešajai tvarkai.

Be to, pasiūlymu prievolė bus išplėsta ir taps privaloma patikrinti ir išvykstančius trečiųjų šalių piliečius, ar jie nekelia grėsmės viešajai tvarkai ir vidaus saugumui.

- **Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Po siūlomo dalinio pakeitimo Šengeno sienų kodeksas toliau derės su judėjimo laisve, garantuojama Sutartimi ir išsamiau aprašyta Direktyvoje 2004/38/EB.

² 3376-ojo Tarybos susitikimo išvados, dok. Nr. 7178/15 (originalas anglų k.), PRESSE 21 PR CO 13.
³ COM(2015) 3894 *final*.

⁴ Sąrašas grindžiamas tų asmenų kelionių tendencijomis, būdais ir konkrečiais ypatumais ir parengtas padedant valstybėms narėms, Europos išorės veiksmų tarnybai, Europolui ir FRONTEX.

Priemonės, kurių dėl šio dalinio pakeitimo bus imtasi prie išorės sienų, t. y. tikrinimas duomenų bazėse dėl saugumo priežasčių, neturi poveikio laisvo judėjimo teisėms, kurias ES piliečiai ir jų šeimos nariai turi pagal Sutartį ir Direktyvą 2004/38/EB; šios teisės neapima teisės nebūti tikrinamam dėl saugumo priežasčių, kai kertamos išorės sienos.

Dėl priemonių, kurių sienos apsaugos pareigūnai gali imtis remdamiesi patikrinimo duomenų bazėse rezultatais (gautomis atitiktimis), Direktyvos 2004/38/EB VI skyriaus nuostatomis valstybėms narėms leidžiama dėl viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių apriboti ES piliečių ir jų šeimos narių laisvo judėjimo teises su sąlyga, kad pareigūnai laikosi toje direktyvoje nustatytų esminių ir procedūrinių apsaugos priemonių, kaip jas išaiškino Europos Sąjungos Teisingumo Teismas. Jei gaunama atitiktis, reikia laikytis taisyklių, kurias Teisingumo Teismas nurodė Sprendime *Komisija prieš Ispaniją*, C-503/03; jos išsamiai išdėstytos ir SIRENE vadove.

Atsižvelgiant į tai, kad tikrinamos duomenų bazės veikia pagal principą „yra atitiktis“ arba „nėra atitiktis“ ir kad paprastas tikrinimas duomenų bazėje nėra nei užregistruojamas, nei toliau tvarkomas, sistemingi asmenų, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, patikrinimai turės tik nedidelę įtaką asmens duomenų srities teisėms, ir tai yra pateisinama dėl siekiamų saugumo tikslų.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pasiūlymo teisinis pagrindas – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 77 straipsnio 2 dalies b punktas.

Šiuo pasiūlymu iš dalies keičiamas 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 562/2006, nustatantis taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas), kuris buvo pagrįstas atitinkamomis Europos bendrijos steigimo sutarties nuostatomis, t. y. atitinkamai 62 straipsnio 1 dalimi (vidaus sienos) ir 2 dalies a punktu (išorės sienos).

• Subsidiarumas

Veiksmai laisvės, saugumo ir teisingumo srityje pagal SESV 4 straipsnio 2 dalį priklauso pasidalijamosios ES ir valstybių narių kompetencijos sričiai. Todėl subsidiarumo principas taikomas pagal ES sutarties 5 straipsnio 3 dalį, pagal kurią Sąjunga ima veikti tik tada ir tik tokiu mastu, kai valstybės narės numatomo veiksmo tikslų negali deramai pasiekti centriniu, regioniniu ir vietiniu lygmeniu, o dėl numatomo veiksmo masto arba poveikio jų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu.

Šio pasiūlymo tikslas yra iš dalies pakeisti Šengeno sienų kodeksą, kad asmenys, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, prie išorės sienų būtų sistemingai tikrinami atitinkamose duomenų bazėse, naudojantis visais techniniais sprendimais ir nekludant sklandžiam sienos kirtimui.

Išorės sienų kontrolės vykdymu suinteresuotos visos valstybės narės, kurios panaikino vidaus sienų kontrolę (Šengeno sienų kodekso 6 konstatuojamoji dalis); jos turėtų padėti užkirsti kelią bet kokiai grėsmei valstybių narių vidaus saugumui. Todėl tokia kontrolė turi būti vykdoma laikantis bendrų taisyklių.

Atitinkamai tikslo sukurti prie išorės sienų atliekamų patikrinimų apimties ir būdo bendras taisyklės valstybės narės savarankiškai negali deramai pasiekti ir jo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu. Todėl laikydamosi subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones.

- **Proporcingumas**

Tikrinamų duomenų bazių turinys yra apribotas su vidaus saugumu susijusiais aspektais; visos priežastys, dėl kurių gaunamas įspėjimas Šengeno informacinėje sistemoje, yra susietos su vidaus saugumo išlaikymu Šengeno valstybėse, nes jose nevykdomi patikrinimai kertant vidaus sienas. Todėl atitinkamose duomenų bazėse sistemingai tikrinant ir tuos asmenis, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, neviršijama to, kas būtina vienam iš išorės sienų kontrolės tikslų pasiekti.

Pasiūlymu atskiriamos išorės oro sienos ir kitos išorės sienos, kad būtų atsižvelgta į keleivių srautą ir infrastruktūrą prie skirtingų rūšių išorės sienų. Tais atvejais, kai, pavyzdžiui, dėl infrastruktūros ir keleivių srauto, sistemingas patikrinimas galėtų turėti neproporcingą poveikį eismo srautui pasienyje, prie sausumos ir jūrų sienų sistemingų patikrinimų duomenų bazėse galima nevykdyti su sąlyga, kad įvertinus riziką matyti, kad dėl to nekils pavojų valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai, tarptautiniams santykiams ar grėsmės visuomenės sveikatai. Rizikos analizė turėtų būti perduodama Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrai (toliau – FRONTEX) ir dėl jos turėtų būti reguliariai atsiskaitoma Komisijai ir FRONTEX. FRONTEX gali atlikti rizikos ir pažeidžiamumo analizę, kurios tikslas – išnagrinėti, kaip valstybės narės taiko šias nuostatas. Komisija savo pusmetinėje Šengeno erdvės veikimo ataskaitoje taip pat skirs ypatingą dėmesį galimam sistemingų patikrinimų kertant sieną sušvelninimui kai kuriuose sausumos ir jūrų sienos perėjimo punktuose.

Kiek tai susiję su išvykstančių trečiųjų šalių piliečių patikrinimais, dabartinė galimybė jų sistemingai netikrinti dėl viešosios tvarkos ir vidaus saugumo priežasčių bus panaikinta ir taip taisyklė bus suderinta su atvykstantiems asmenims taikoma taisykle, t. y. prievole sistemingai tikrinti duomenų bazėse. Pagal Šengeno sienų kodekso VII priedo 5.2. punktą tarpvalstybiniais darbuotojams, kuriuos gerai pažįsta sienos apsaugos pareigūnai dėl to, kad jie dažnai tame pačiame sienos perėjimo punkte kerta sieną, ir dėl kurių, remiantis pirminiu patikrinimu, nėra įspėjimo SIS arba nacionalinių duomenų rinkmenose, toliau taikomi tik atsitiktiniai patikrinimai. Be įspėjimo ir nereguliariai šie asmenys kartais nuodugniai patikrinami.

- **Priemonės pasirinkimas**

Pasiūlymu iš dalies keičiamas reglamentas, nėra jokio pagrindo manyti, kad būtų tinkama kita priemonė nei reglamentas.

3. KONSULTACIJŲ REZULTATAI

Išorės sieną kertančių ES piliečių ir kitų asmenų, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, sistemingo tikrinimo atitinkamose duomenų bazėse klausimas į darbotvarkę įtrauktas nuo 2014 m. pavasario, kai surengtas teroristinis išpuolis žydų muziejuje Briuselyje ir pradėtos diskusijos dėl kovos su užsienio teroristais kovotojais.

Siekiant užtikrinti vidaus saugumą, pastaruosius pusantrų metų jau dėtos pastangos imtis tinkamų, iškart veiksmingų ir efektyvesnių priemonių pagal galiojantį ES *acquis*. Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, parengė rekomendacijas, kad pagerintų patikrinimus kertant išorės sienas, ragindama labiau naudotis atitinkamomis duomenų

bazėmis, reikiamais atvejais remiantis sistemingu rizikos vertinimu. Po išpuolių savaitraščio „Charlie Hebdo“ redakcijoje ir 2015 m. kovo 12 d. Tarybos raginimo parengti bendri rizikos rodikliai, kad patikrinimai būtų tikslingesni, ir tie rodikliai perduoti sienos apsaugos pareigūnams. Tam, kad būtų atsižvelgta į minėtas rekomendacijas, 2015 m. birželio mėn. priimtas Praktinis sienos apsaugos pareigūnų vadovas⁵.

Be to, šis klausimas 2014 m. ir 2015 m. kelis kartus aptartas Sienų darbo grupėje. 2015 m. spalio mėn. apie pokyčius šioje srityje teiravosi Tarybai pirmininkaujantis Liuksemburgas⁶.

Pasiūlymas yra tiesioginis atsakas į 2015 m. lapkričio 20 d. Tarybos, kurios posėdis surengtas po 2015 m. lapkričio 13 d. teroristinių išpuolių Paryžiuje, raginimą iš dalies pakeisti Šengeno sienų kodeksą.

- **Pagrindinės teisės**

Siūlomu daliniu pakeitimu gerbiama pagrindinės teisės ir principai, nustatyti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, t. y. teisė į privatų ir šeimos gyvenimą (7 straipsnis), asmens duomenų apsauga (8 straipsnis) ir judėjimo ir apsigyvenimo laisvė (45 straipsnis). Toliau taikomos Šengeno sienų kodekso 3a straipsnyje nustatytos apsaugos priemonės.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Siūlomu daliniu pakeitimu ES biudžetui poveikio nedaroma.

KITI ELEMENTAI

- **Stebėjimo, vertinimo ir atskaitų teikimo tvarka**

Siūloma iš dalies pakeisti Šengeno sienų kodeksą, kurio įgyvendinimas vertinamas pasitelkiant Šengeno vertinimo mechanizmą pagal Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1053/2013⁷ (Šengeno sienų kodekso 37a straipsnis), nedarant poveikio Komisijos Sutarčių sergėtojos vaidmeniui (ES sutarties 17 straipsnio 1 dalis).

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Siūlomu daliniu pakeitimu į dabartinę 7 straipsnio 2 dalį įtraukiama prievolė vykdyti sistemingus asmenų, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę (t. y. ES piliečių ir jų šeimos narių, kurie nėra ES piliečiai), patikrinimus pamestų ir pavogtų dokumentų duomenų bazėse, be kita ko, siekiant patikrinti, ar tie asmenys nekelia grėsmės viešajai tvarkai ir vidaus saugumui. Šios prievolės turi būti laikomasi prie visų išorės sienų, t. y. oro, jūrų ir sausumos sienų. Tačiau tais atvejais, kai sistemingas visų asmenų, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, tikrinimas duomenų bazėse galėtų turėti neproporcingą poveikį eismo srautui pasienyje, valstybės narės gali duomenų bazėse vykdyti tik tikslinius patikrinimus su sąlyga, kad įvertinus riziką matyti, kad dėl to nekils pavojų valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai, tarptautiniams santykiams ar grėsmės visuomenės sveikatai.

Rizikos analizė turėtų būti perduodama FRONTEX ir dėl jos turėtų būti reguliariai atsiskaitoma Komisijai ir FRONTEX. Komisija savo pusmetinėje Šengeno erdvės veikimo

⁵ C(2015) 3894, 2015 6 15.

⁶ 12540/15.

⁷ 2013 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1053/2013, kuriuo sukuriama tikrinimo, kaip taikoma Šengeno *acquis*, vertinimo ir stebėsenos mechanizmas, ir panaikinamas 1998 m. rugsėjo 16 d. Vykdomojo komiteto sprendimas, įsteigiantis Šengeno įvertinimo ir įgyvendinimo nuolatinį komitetą (OL L 295, 2013 11 6, p. 27).

ataskaitoje skirs ypatingą dėmesį galimam sistemingų patikrinimų kertant sieną sušvelninimui.

Šiuo pasiūlymu taip pat sustiprinamas poreikis patikrinti biometrinius identifikatorius, nurodytus Tarybos reglamente (EB) Nr. 2252/2004. Pastaruoju reglamentu į ES piliečių pasus kaip apsaugos priemonės įtraukti veido atvaizdas ir pirštų atspaudai, kad pasai būtų saugesni ir būtų sukurta patikima sąsaja tarp paso turėtojo ir paso. Todėl, jei kyla abejonių dėl paso autentiškumo ar dėl jo turėtojo tapatybės, sienos apsaugos pareigūnai turėtų patikrinti tuos biometrinius identifikatorius.

Siūlomu daliniu pakeitimu taip pat panaikinama valstybėms narėms palikta galimybė netikrinti išvykstančių trečiųjų šalių piliečių ir taip 7 straipsnio 3 dalies b ir c punktai suderinami su dabartine prievole duomenų bazėse sistemingai tikrinti atvykstančius trečiųjų šalių piliečius.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo dėl atitinkamų duomenų bazių tikrinimo prie išorės sienų sugriežtinimo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 562/2006

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 77 straipsnio 2 dalies b punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) išorės sienų kontrolė tebėra viena iš pagrindinių erdvės be vidaus sienų kontrolės apsaugos priemonių. Jos vykdymu suinteresuotos visos valstybės narės. Vienas iš tokios kontrolės tikslų yra užkirsti kelią bet kokiai grėsmei valstybių narių vidaus saugumui ir viešajai tvarkai, nepaisant tokios grėsmės kilmės;
- (2) užsienio teroristų kovotojų, iš kurių daugelis yra Sąjungos piliečiai, reiškinys rodo, kad būtina stiprinti Sąjungos piliečių patikrinimus prie išorės sienų;
- (3) todėl asmenų, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, dokumentai turėtų būti sistemingai tikrinami atitinkamose pavogtų, pasisavintų, pamestų ir pripažintų negaliojančiais kelionės dokumentų duomenų bazėse, kad tie asmenys nenuslėptų tikrosios savo tapatybės;
- (4) dėl tos pačios priežasties sienos apsaugos pareigūnai taip pat turėtų sistemingai tikrinti asmenis, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, atitinkamose nacionalinėse ir Europos duomenų bazėse siekiant užtikrinti, kad tie asmenys nekelia grėsmės viešajai tvarkai ir vidaus saugumui;
- (5) technologinė plėtra iš esmės leidžia atitinkamas duomenų bazes tikrinti nesulėtinant sienos kirtimo proceso, nes dokumentų ir asmenų kontrolę galima atlikti tuo pačiu metu. Todėl įmanoma nedarant neigiamo poveikio sąžiningiems keliautojams sustiprinti patikrinimus prie išorės sienų, kad būtų lengviau nustatyti tuos asmenis, kurie ketina nuslėpti tikrąją savo tapatybę ar dėl kurių dėl saugumo priežasčių ar siekiant areštuoti nustatyti susiję įspėjimai. Sistemingi patikrinimai turėtų būti vykdomi prie visų išorės sienų. Tačiau jei sistemingi patikrinimai prie sausumos ir jūrų sienų turėtų neproporcingą poveikį eismo judėjimui pasienyje, valstybėms narėms turėtų būti leista nevykdyti sistemingų patikrinimų duomenų bazėse, bet tik tuo atveju, kai įvertinus riziką matyti, kad dėl tokio sušvelninimo nekils pavojaus saugumui. Toks rizikos vertinimas turėtų būti perduodamas Operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrai, įsteigta Tarybos

reglamentu (EB) Nr. 2007/2004⁸, ir dėl jo turėtų būti reguliariai atsiskaitoma Komisijai ir agentūrai;

- (6) Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2252/2004⁹ Sąjunga į Sąjungos piliečių pasus kaip apsaugos priemonės įtraukė veido atvaizdą ir pirštų atspaudus. Šios apsaugos priemonės nustatytos siekiant, kad pasai būtų saugesni, ir siekiant sukurti patikimą sąsają tarp paso turėtojo ir paso. Todėl, jei kyla abejonių dėl paso autentiškumo ar dėl jo turėtojo tapatybės, valstybės narės turėtų patikrinti šiuos biometrinius identifikatorius;
- (7) šiuo reglamentu nedaromas poveikis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB¹⁰ taikymui;
- (8) valstybėms narėms nustatyta prievolė visose duomenų bazėse sistemingai tikrinti atvykstančius trečiųjų šalių piliečius. Turėtų būti užtikrinta, kad tokie patikrinimai būtų sistemingai vykdomi ir tiems asmenims išvykstant;
- (9) kadangi šio reglamento tikslas – sugriežtinti duomenų bazių tikrinimą prie išorės sienų, reaguojant visų pirma į išaugusią terorizmo grėsmę – susijęs su viena iš erdvės be vidaus sienų kontrolės apsaugos priemonių ir kartu su tinkamu Šengeno erdvės veikimu, valstybės narės savarankiškai negali deramai jo pasiekti ir jo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, todėl laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (10) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas. Kadangi šis reglamentas grindžiamas Šengeno *acquis*, remdamasi to protokolo 4 straipsniu, per šešis mėnesius po to, kai Taryba nusprendžia dėl šio reglamento, Danija turi nuspręsti, ar jį įtrauks į savo nacionalinę teisę;
- (11) šis reglamentas yra Šengeno *acquis* nuostatų, kurias įgyvendinant Jungtinė Karalystė nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2000/365/EB, plėtojimas¹¹; todėl Jungtinė Karalystė nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (12) šis reglamentas yra Šengeno *acquis* nuostatų, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB¹², plėtojimas; todėl Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (13) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinant, taikant ir

⁸ 2004 m. spalio 26 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2007/2004, įsteigiantis Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrą (OL L 349, 2004 11 25, p. 1).

⁹ 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2252/2004 dėl valstybių narių išduodamų pasų ir kelionės dokumentų apsauginių savybių ir biometrikos standartų (OL L 385, 2004 12 29, p. 1).

¹⁰ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje (OL L 158, 2004 4 30, p. 77).

¹¹ 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimas 2000/365/EB dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 131, 2000 6 1, p. 43).

¹² 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20).

plėtojant Šengeno *acquis*¹³, patenkančios į Tarybos sprendimo 1999/437/EB¹⁴ 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį;

- (14) Šveicarijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*¹⁵, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2008/146/EB¹⁶ 3 straipsniu;
- (15) Lichtenšteino atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*¹⁷, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2011/350/ES¹⁸ 3 straipsniu;
- (16) kiek tai susiję su Šengeno informacinės sistemos naudojimu, šis reglamentas yra aktas, grindžiamas Šengeno *acquis* ar kitaip su juo susijęs, kaip apibrėžta atitinkamai 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 2 dalyje ir 2011 m. Stojimo akto 4 straipsnio 2 dalyje;
- (17) šiame reglamente gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje;
- (18) todėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 562/2006¹⁹ turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 562/2006 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 7 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

¹³ OL L 176, 1999 7 10, p. 36.

¹⁴ 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31).

¹⁵ OL L 53, 2008 2 27, p. 52.

¹⁶ 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas 2008/146/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 53, 2008 2 27, p. 1).

¹⁷ OL L 160, 2011 6 18, p. 21.

¹⁸ 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/350/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimu ir asmenų judėjimu (OL L 160, 2011 6 18, p. 19).

¹⁹ 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 562/2006, nustatantis taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas) (OL L 105, 2006 4 13, p. 1).

- „2. Atliekami tokie atvykstančių ir išvykstančių asmenų, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, patikrinimai:
- a) asmens tapatybės ir pilietybės bei kelionės dokumento galiojimo ir autentiškumo patikrinimas atitinkamose duomenų bazėse, visų pirma:
 - (1) Šengeno informacinėje sistemoje;
 - (2) Interpolo pavogtų ir pamestų kelionės dokumentų duomenų bazėje;
 - (3) nacionalinėse duomenų bazėse, kuriose pateikiama informacija apie pavogtus, pasisavintus, pamestus ir pripažintus negaliojančiais kelionės dokumentus;
 - b) patikrinimas, ar asmuo, kuris naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, nėra laikomas grėsme bet kurios iš valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai, tarptautiniams santykiams ar visuomenės sveikatai, be kita ko, patikrinant atitinkamose Sąjungos ir nacionalinėse duomenų bazėse, visų pirma Šengeno informacinėje sistemoje.

Tais atvejais, kai kyla abejonių dėl kelionės dokumento autentiškumo ar dėl jo turėtojo tapatybės, patikrinimai apima biometrinių identifikatorių, integruotų į pasus ir kelionės dokumentus, išduotus pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2252/2004*, patikrinimą.

Tais atvejais, kai pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodyti patikrinimai prie išorės sausumos ir jūrų sienų turėtų neproporcingą poveikį eismo srautui pasienyje, valstybės narės gali vykdyti tik tikslinius patikrinimus, įvertinusios pavojus bet kurios iš valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai, tarptautiniams santykiams ar grėsmę visuomenės sveikatai.

Kiekviena valstybė narė savo rizikos vertinimą perduoda Operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrai, įsteigtai Reglamentu (EB) Nr. 2007/2004, ir kas tris mėnesius teikia ataskaitą Komisijai ir tai agentūrai dėl įvykdytų tikslinių patikrinimų.

* 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2252/2004 dėl valstybių narių išduodamų pasų ir kelionės dokumentų apsauginių savybių ir biometrikos standartų (OL L 385, 2004 12 29, p. 1).“

b) 3 dalies b punkto iii papunktis pakeičiamas taip:

„iii) patikrinimas, ar atitinkamas trečiosios šalies pilietis nėra laikomas grėsme bet kurios iš valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui ar tarptautiniams santykiams, be kita ko, patikrinant atitinkamose Sąjungos ir nacionalinėse duomenų bazėse, visų pirma Šengeno informacinėje sistemoje;“.

c) 3 dalies c punkto iii papunktis išbraukiamas.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

*Europos Parlamento vardu
Pirmininkas*

*Tarybos vardu
Pirmininkas*